KOHTUJURISTI ETTEPANEK

JULIANE KOKOTT

esitatud 18. juulil 2007 [1]

I. Sissejuhatus

1. Eelotsusetaotlus puudutab EMÜ-Türgi assotsiatsiooninõukogu 19. septembri 1980. aasta otsuse nr 1/80 assotsiatsiooni arengu kohta (edaspidi „otsus nr 1/80") artikli 6 lõike 1 tõlgendamist ning selle esemeks on küsimus, kas *au pair*'id ja üliõpilased, kes õppimise kõrval töötavad, kuuluvad selle sätte kohaldamisalasse.

II. Õiguslik raamistik

A. *Ühenduse õigus*

2. Lepingule, millega loodi assotsiatsioon Euroopa Majandusühenduse ja Türgi vahel (edaspidi „assotsiatsioonileping"), kirjutasid 12. septembril 1963 Ankaras alla ühelt poolt Türgi Vabariik ning teiselt poolt EMÜ liikmesriigid ja ühendus ning see sõlmiti, kiideti heaks ja kinnitati ühenduse nimel nõukogu 23. detsembri 1963. aasta otsusega 64/732/EMÜ [2].

3. Assotsiatsioonilepingu 23. novembri 1970. aasta lisaprotokolli artikli 36 kohaselt määrab assotsiatsiooninõukogu kindlaks reeglid ühenduse liikmesriikide ja Türgi vahel töötajate vaba liikumise tagamiseks järkjärguliste etappide abil assotsieerumislepingu artiklis 12 sätestatud põhimõtete kohaselt.

1 – Algkeel: saksa.

2 – EÜT 1964, L 217, lk 3685.

4. Selle alusel võttis assotsiatsiooninõukogu 19. septembril 1980 vastu otsuse nr 1/80 assotsiatsiooni arengu kohta. [3]

5. Otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikes 1 on sätestatud:

„1. Arvestades erisusi, mis tulenevad artiklist 7, mis käsitleb perekonnaliikmete vaba juurdepääsu tööle, on liikmesriigi seaduslikul tööturul tegutseval Türgi päritolu töötajal:

– õigus pärast ühte aastat seaduslikku töötamist selles liikmesriigis uuendada tööluba sama tööandja juures töötamiseks, kui tööandjal on talle tööd pakkuda;

– õigus pärast kolme aastat seaduslikku töötamist selles liikmesriigis ning arvestades ühenduse liikmesriikide töötajate eesõigusi, võtta vastu samal kutsealal sama või mõne teise tööandja mõni teine tavapärastel tingimustel tehtud tööpakkumine, mis on registreeritud selle liikmesriigi tööhõivetalitustes;

– õigus pärast nelja aastat seaduslikku töötamist selles liikmesriigis omandada vaba juurdepääs kõigile palgalistele töökohtadele omal valikul."

B. *Siseriiklik õigus*

6. *Au pair*'ide või üliõpilaste riiki sisenemisele kohaldatavad sätted on kindlaks määratud House of Commons Paper 395-s (edaspidi „HC 395").

7. *Au pair*'ide riiki sisenemist reguleerivad HC 395 eeskirjad nr 88–93. Eeskirjas nr 88 on iigis viibimine *au pair*'ina töötades määratletud kui leping, mille alusel 17–27 aastane isik siseneb Ühendkuningriiki, et õppida inglise keelt. *Au pair* elab seejärel teatud aja inglise keelt kõnelevas perekonnas kui perekonnaliige, tal on seal sobivad õppimisvõimalused ja ta töötab koduses majapidamises mõistliku tasu eest maksimaalselt viis tundi päevas ning tal on kaks vaba päeva nädalas.

3 – Otsust ei ole avaldatud ametlikus teatajas, kuid see on kättesaadav väljaandes: Amt für amtliche Veröffentlichungen der Europäischen Gemeinschaften, Assoziierungsabkommen und Protokolle EWG-Türkei sowie andere Basisdokumente, Luxembourg 1992.

8. Eeskirja 89 alusel ei või isikul, kes taotleb Ühendkuningriigi sissesõiduluba, et asuda tööle *au pair*'ina, olla kavatsust viibida Ühendkuningriigis *au pair*'ina kauem kui kaks aastat; pigem peaks tal hoopis olema plaanis lahkuda Ühendkuningriigist, kui tema sealviibimise aeg *au pair*'ina lõpeb.

9. Üliõpilaste riiki sisenemist on käsitletud HC 395 eeskirjades 57–62.

10. Üliõpilane, kes taotleb Ühendkuningriigi sissesõiduluba, et asuda selles riigis õppima, peab vastavalt eeskirjale 57 olema immatrikuleeritud ja tal peab olema võimalik ning kavas täisajaga lõpetada tunnustatud õppeasutus. Sellel isikul peab olema plaanis lahkuda Ühendkuningriigist pärast õpingute lõppu ning tal ei tohi olla kavas tegutseda füüsilisest isikust ettevõtjana või töötada, v.a töötamine tööloa alusel osalise tööajaga või väljaspool õppeaega.

11. Üliõpilasele, kes taotleb Ühendkuningriigi sissesõiduluba, et asuda selles riigis õppima, antakse vastavalt eeskirjale 58 sissesõiduluba, mille tingimuste kohaselt on tema töötamise vabadus piiratud. Täpse-mad tingimused on määratletud Immigration Director's Instructionsi (immigratsioonidirektoraadi juhised) peatüki 3 A lisa punktis 4. Selle kohaselt on isikul, kellele on antud üliõpilase sissesõidu- või riigis elamise luba, mille tingimuste kohaselt on tema töötamise vabadus piiratud (erinevalt töötamise keelust) – üldine tööluba töötamiseks väljaspool õppeaega mitte rohkem kui 20 tundi nädalas.

III. Asjaolud ja menetlus põhikohtuasjas

12. Põhikohtuasja kaebuse esitajad on Türgi kodanikud, kellele on antud Ühendkuningriigi sissesõiduluba, et asuda seal tööle *au pair*'ina (E. Payir) või õppima (B. Akyuz ja B. Ozturk).

13. E. Payir sai 2000. aastal Ühendkuningriigi sissesõiduloa. See luba on antud tingimusel, et ta ei tööta peale *au pair*'ina töötamise tasu eest või tasuta ühelgi muul töökohal. Alates riiki sisenemisest töötas E. Payir kahes perekonnas. Teise perekonna juures viibis ta alates 2001. aasta märtsist, kus ta töötas 15–25 tundi nädalas koduabilisena ja lapsehoidjana. Selle eest sai ta majutuse ja ülalpidamise ning 70 Inglise naela nädalas. E. Payir soovis selles perekonnas edasi töötada.

14. B. Akyuz ja B. Ozturk sisenesid Ühendkuningriiki vastavalt 1999. ja 1997. aastal, et asuda seal õppima. Selle jaoks said nad sissesõiduload ja hiljem elamisload, mille kohaselt oli töötamine lubatud ajaliste piirangutega – väljaspool õppeaega mitte rohkem kui 20 tundi nädalas. Mõlemad üliõpilased töötasid õpingute kõrval lubatud määral kelneritena. Nende tööandjad pakkusid neile töölepingute pikendamist.

15. Taotlejad palusid Secretary of State for the Home Departmentil (siseministeerium; edaspidi „Secretary of State") muuta või pikendada nende elamislubasid, et jätkata töötamist Ühendkuningriigis. Nad tuginesid oma taotluses otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikele 1. Nad viitasid sellele, et nad on sama tööandja juures töötanud üle ühe aasta ja soovivad jätkata sama tööandja juures töötamist.

16. Secretary of State lükkas nende taotlused tagasi. Ta põhjendas tagasilükkamist sellega, et üliõpilased, kes töötavad osalise ajaga, ja *au pair*'id ei saa tugineda otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikele 1. Taotlejad vaidlustasid tagasilükkamise otsused kohtus. High Court of England and Wales, Administrative Court rahuldas need kaebused ja tühistas Secretary of State'i otsused põhjusel, et kaebuse esitajad kuuluvad otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kohaldamisalasse. Secretary of State esitas Administrative Courti otsuste peale apellatsioonkaebuse.

IV. Eelotsusetaotlus ja menetlus Euroopa Kohtus

17. Court of Appeal esitas 15. juuni 2006. aasta määrusega Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Juhul kui:

a) Türgi kodanikule on antud kaks aastat kehtiv Ühendkuningriigi sissesõiduluba, et asuda selles riigis vastavalt Ühendkuningriigi immigratsioonieeskirjade määratlusele tööle kui *au pair*,

b) talle antud sissesõiduloas anti talle õigus seda tööd teha,

c) ta tegi järjepanu seda tööd sama tööandja juures üle ühe aasta oma sissesõiduloa kehtivuse ajal,

d) see töö oli tegelik ja tulemuslik majandustegevus ning

e) see töö oli kooskõlas siseriiklike töö- ja immigratsioonialaste õigusnormidega,

siis kas nimetatud Türgi kodanik oli sellise töötamise ajal:

i) töötaja Euroopa Majandusühenduse ja Türgi vahelise assotsiatsioonilepinguga asutatud assotsiatsiooninõukogu otsuse nr 1/80 artikli 6 tähenduses?

ii) Ühendkuningriigi seaduslikul tööturul tegutsev töötaja selle artikli tähenduses?

2. Juhul kui:

a) Türgi kodanikule on immigratsioonieeskirjade alusel antud Ühendkuningriigi elamisluba, et asuda selles riigis õppima,

b) talle antud elamisloas anti talle õigus teha väljaspool õppeaega tööd kuni 20 tundi nädalas,

c) ta tegi järjepanu tööd sama tööandja juures üle ühe aasta oma sissesõiduloa kehtivuse ajal,

d) see töö oli tegelik ja tulemuslik majandustegevus,

e) see töö oli kooskõlas siseriiklike töö- ja immigratsioonialaste õigusnormidega,

siis kas nimetatud Türgi kodanik oli sellise töötamise ajal:

i) töötaja Euroopa Majandusühenduse ja Türgi vahelise assotsiatsioonilepinguga asutatud assotsiatsiooninõukogu otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 tähenduses?

ii) Ühendkuningriigi seaduslikul tööturul tegutsev töötaja selle artikli tähenduses?"

18. Euroopa Kohtus toimuvas menetluses esitasid lisaks põhikohtuasja menetlusosalistele ka Euroopa Ühenduste Komisjon, Ühendkuningriigi valitsus, samuti Saksamaa ja Madalmaade valitsus oma seisukohad kirjalikult ja suuliselt, lisaks esitas Itaalia valitsus kirjaliku seisukoha.

V. Hinnang

19. Otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikele 1 tuginemiseks peab huvitatud isik olema Türgi päritolu töötaja, kes tegutseb vastuvõtva liikmesriigi seaduslikul tööturul, ja töötama seal seaduslikult artikli 6 lõikes 1 sätestatud ajavahemikel. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib käesoleval juhul teada, kas *au pair*'id ja üliõpilased, kes õppimise kõrval töötavad, on töötajad artikli 6 tähenduses ja kas neid võib pidada seaduslikul tööturul tegutsevateks töötajateks. Peamiselt seisneb küsimus selles, kas artikli 6 lõike 1 kohaldamiseks on oluline, et vastuvõttev liikmesriik andis loa riiki siseneda õppimiseks või töötamiseks *au pair*'ina keeleõppe eesmärgil.

20. Eelotsusetaotluse esitanud kohus ei esita otseselt küsimust artikli 6 lõikes 1 sätestatud kolmanda tingimuse, nimelt mõiste „seaduslik töötamine" kohta. Kuid selleks, et anda eelotsusetaotluse esitanud kohtule piisav ja ammendav vastus, tuleb järgnevalt käsitleda ka artiklist 6 tulenevat kolmandat tingimust.

A. *Töötaja staatus*

21. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb töötaja mõiste tõlgendamisel lähtuda ühenduse õigusest. [4] Selle kohaselt on töötaja mõistel eriline tähendus ühenduse õiguses ning seetõttu ei tohi seda mõistet kitsendavalt tõlgendada. See mõiste tuleb määratleda vastavalt objektiivsetele kriteeriumidele, mis on töösuhtele iseloomulikud seoses asjaomaste isikute õiguste ja kohustustega. Töötajana tuleb käsitleda kõiki isikuid, kelle tegevus on tegelik ja tulemuslik, välistades tegevused, mis on nii vähetähtsad, et neid tuleb pidada üksnes kõrval- või lisategevusteks. Töösuhte oluliseks iseloomustajaks on asjaolu, et isik osutab teatava aja jooksul teisele isikule tema juhtimise all teenuseid, mille eest ta saab tasu. [5]

1. *Au pair*'id

22. Selliseid *au pair*'e nagu E. Payir, kes hoolitseb eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud andmete kohaselt vastuvõtvas perekonnas laste eest ja tegeleb majapidamistöödega nädalas 25–30 tundi, peetakse tavaliselt töötajateks.

23. Nädalas 25–30 tunnise tööajaga töötamist ning laste hoidmise ja majapidamistöödega tegelemist ei saa kestuse ega tegevuse sisu alusel pidada nii vähetähtsateks, et neid tuleks lugeda üksnes kõrval- või lisategevusteks. Tegemist on pigem tegeliku ja tulemusliku tegevusega töötaja mõiste tähenduses.

24. See, et *au pair* ei tööta täisajaga, ei takista teda käsitlemast töötajana. EÜ artikli 39 kohta on Euroopa Kohus juba väljendanud seisukohta, et isikut, kes töötab ainult osalise tööajaga, tuleb pidada töötajaks. [6] See kehtib ka otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 raames. Otsustav on pigem see, kas tegevus on tegelik ja tulemuslik ega ole nii vähetähtis, et seda tuleks pidada üksnes kõrval- või lisategevuseks.

4 – 26. novembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-1/97: Birden (EKL 1998, lk I-7747, punkt 23).

5 – Vt otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kohta 19. novembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-188/00: Kurz (EKL 2002, lk I-10691, punkt 32) ja eespool 4. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Birden, punktid 25 ja 28.

6 – Vt 23. märtsi 1982. aasta otsus kohtuasjas 53/81: Levin (EKL 1982, lk 1035, punkt 16) ja 3. juuni 1986. aasta otsus kohtuasjas 139/85: Kempf (EKL 1986, lk 1741, punkt 11).

25. Tavaliselt töötavad *au pair*'id vastuvõtva perekonna juhtimise all.

26. Küsitav on, kas töötajana käsitlemist takistab see, et *au pair* saab lisaks rahalisele tasule ka hüvitisena tasuta ülalpidamise ja majutuse. Ka põhikohtuasja esimene kaebuse esitaja saab oma tegevuse eest vastutasuks tasuta ülalpidamise ja majutuse ning 70 Inglise naela nädalas.

27. Euroopa Kohus on EÜ artiklit 39 käsitlevas kohtupraktikas juba sedastanud, et sellise küsimuse lahendamiseks, kas kedagi saab pidada töötajaks, ei ole oluline, et talle makstakse hüvitist tasuta ülalpidamise ja majutuse ning taskuraha kujul. [7]

28. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on Euroopa Kohus otsuse nr 1/80 artikli 6 puhul lähtunud töötaja mõiste tõlgendamisel EÜ artiklis 39 sätestatud töötaja mõiste tõlgendusest. Pole mingit põhjust, miks peaks otsusest nr 1/80 tuleneva töötaja mõiste puhul – erinevalt EÜ artiklist 39 tulenevast töötaja mõistest – olema oluline, et vastutasuks on tasuta ülalpidamine ja majutus ning taskuraha.

29. *Au pair*'i töötaja staatust ei tule hinnata teisiti ka nende eriliste asjaolude tõttu, mis kaasnevad *au pair*'ina töötamisega. *Au pair*'ina töötatakse eelkõige võõrkeele õppimiseks ja keeleoskuse parandamiseks ning kultuurivahetuseks. *Au pair*'i seisukohalt on töötamisel *au pair*'ina teatud eelised, mis ületavad selle tegevuse eest saadava tasuta ülalpidamise ja majutuse ning taskuraha näol saadava hüvitise. Ainuüksi selle asjaolu tõttu ei saa aga eitada, et *au pair* on töötaja. Ka muude töösuhete puhul võib töötaja jaoks esineda teisi eeliseid, mis ületavad töötasu. Näiteks võib töötamine välismaal olla lisaks võimalus õppida keelt või olla üleüldse eeliseks, sest töökogemusi omandatakse välismaal.

30. Lisaks sellele võib teine *au pair*'ina töötamise eripära seisneda selles, et integreerumine vastuvõtvas peres on erilise tähendusega, millele on viidanud ka Itaalia valitsus. Selles osas saab tõmmata paralleele Euroopa Kohtus väljakujundatud praktikaga, mis käsitleb pereliikmete perekonnas töötamist.

7 – Vt 5. oktoobri 1988. aasta otsus kohtuasjas 196/87: Steymann (EKL 1988, lk 6159, punkt 12) ja 7. septembri 2004. aasta otsus kohtuasjas C-456/02: Trojani (EKL 2004, lk I-7573, punkt 22).

Euroopa Kohus on sedastanud seoses küsimusega, kas asutamislepingu mõttes saab töötajaks pidada isikut, kes on perekonnaliikme teenistuses, et otsustav on töösuhtele tüüpiline alluvussuhe. [8]

31. Seega käsitletakse *au pair*'i otsuse nr 1/80 artikli 6 tähenduses tavaliselt töötajana. [9]

32. Lõpuks tuleb selgitada, et *au pair*'ide töösuhted võivad olla erinevad. See, kas *au pair* vastab töötaja mõistes sätestatud tingimustele, sõltub iga üksikjuhtumi konkreetsetest asjaoludest. Siseriikliku kohtu ülesanne on lõpuks otsustada, kas konkreetsel juhul on täidetud töötaja staatusele kehtestatud kriteeriumid.

2. Üliõpilased

33. Üliõpilased, kes – nagu teises eelotsuseküsimuses silmas peetud kaebuse esitajad – töötavad nädalas 20 tundi kelneritena ja saavad selle eest tavaliselt makstavat tasu, on töötajad otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 tähenduses. Seda seetõttu, et nad tegelevad teise isiku juhtimise all tegeliku ja tulemusliku tegevusega, mille eest nad saavad tasu. See, et nad töötavad ainult osalise tööajaga, ei takista neid pidamast töötajateks. [10] Kuigi nädalas 20 tundi töötamine ei kujuta endast täisajaga tööd, ei saa seda siiski pidada nii vähetähtsaks, et seda tuleks pidada üksnes kõrval- või lisategevuseks.

34. Üliõpilasi, kes töötavad õpingute kõrval, tuleb seega tavaliselt käsitleda töötajatena, v.a juhul, kui nad tegelevad nii vähetähtsa tegevusega, et seda tuleb pidada üksnes kõrval- või lisategevuseks. [11]

3. Paralleelid kohtuasjaga Bettray

35. Eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab Euroopa Kohtu otsusele kohtuasjas Bettray [12]

8 – Vt 8. juuni 1999. aasta otsus kohtuasjas C-337/97: Meeusen (EKL 1999, lk I-3289, punkt 15).

9 – Vt EÜ artikli 39 kohta kohtujurist Trabucchi 2. juuni 1976. aasta ettepanek kohtuasjas 118/75: Watson, milles tehti otsus 7. juulil 1976 (EKL 1976, lk 1201, ettepaneku punkt 2).

10 – Vt eespool viidatud ettepaneku punkt 24.

11 – Vt ka kohtujurist Alberi 28. septembri 2000. aasta ettepanek kohtuasjas C-184/99: Grzelczyk (EKL 2001, lk I-6193, punkt 70 jj), milles sedastati, et üliõpilased, kes õppimise kõrval töötavad, on töötajad EÜ asutamislepingu tähenduses.

12 – 31. mai 1989. aasta otsus kohtuasjas 344/87: Bettray (EKL 1989, lk 1621, punkt 17).

ja küsib Euroopa Kohtult, kas selle kohtuotsuse alusel saab teha üldistuse, et liikmesriigid võivad ülekaaluka sotsiaalse eesmärgi saavutamiseks luua süsteemi, mille kohaselt ei käsitleta sellises süsteemis töötamist töösuhtena otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 tähenduses. Selliseks süsteemiks võib pidada üliõpilastele õppimise kõrval töötamise lubamist või võimalust töötada *au pair*'ina.

36. Euroopa Kohus sedastas kohtuotsuses Bettray, et tegelikuks ja tulemuslikuks majandustegevuseks ei saa pidada tegevust, mida tehakse asjaomaste isikute ümberõppe või töösuhetesse reintegreerumise eesmärgil. Kohtuotsusele Bettray aluseks olnud asjaolude kohaselt oli tegemist isikuga, kes oli narkomaan ja kes oli tööle võetud tulenevalt siseriiklikust õigusest, mis näeb ette töö andmise isikutele, kes on oma olukorra tõttu ajutiselt võimetud normaalsetes tingimustes töötama; asjaomast isikut ei olnud valitud tema võimete tõttu teatud töö sooritamiseks, vaid vastupidi, talle korraldati ühe kindla sotsiaalse eesmärgi saavutamiseks loodud ettevõtete või tööorganisatsioonide raames tegevusi, mis sobisid tema füüsiliste ja vaimsete võimetega.

37. Euroopa Kohus rõhutas seejärel siiski kohtuotsuses Bettray esinenud olukorra ainulaadust ja sedastas, et kohtuotsuses Bettray tehtud järeldus tulenes ainult selle kohtuasja eripärast ega järginud üldist ühenduse õigusest tulenevat töötaja mõiste tõlgendamise viisi; seda kohtuotsust ei saa seega kohaldada olukordadele, mille puhul ei esine kohtuotsusega Bettray sarnaseid tingimusi. [13]

38. *Au pair*'ide ja üliõpilaste töötamise puhul on tavaliselt tegemist tegeliku ja tulemusliku majandustegevusega. Kohtuotsuses Bettray käsitletud erilisi tingimusi ei esinenud üliõpilaste ja *au pair*'ide puhul. Seega ei tulene kohtuotsusest Bettray, et *au pair*'ide ja üliõpilaste puhul, kes õppimise kõrval töötavad, ei saaks rääkida töötaja staatusest.

B. *Seaduslik töötamine*

39. Mõiste „seaduslik töötamine" eeldab kohtupraktika kohaselt stabiilset ja kindlat töötamist liikmesriigi tööturul ja seega ka

13 – Vt eespool 4. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Birden, punkt 31.

vaidlustamatu riigis elamise õiguse olemasolu. [14] Huvitatud isikut ei saa hoida pidevas ebakindluse seisundis, mida saab igal hetkel kahtluse alla seada. [15]

40. Nii nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus on väitnud, oli kaebuse esitajatel töötamise vältel ka riigis elamise õigus. *Au pair*'id ja üliõpilased ei olnud seega põhimõtteliselt olukorras, mida oleks saanud igal ajal kahtluse alla seada.

41. Madalmaade valitsus rõhutas küll õigesti, et üliõpilase viibimine vastuvõtvas liikmesriigis õpingute eesmärgil on ajaliselt piiratud õppeajaga. Sellest ei tulene aga, et üliõpilase riigis elamise õigust saaks pidada ebakindlaks ja igal hetkel kahtluse alla seatavaks.

42. Euroopa Kohus on juba varem sedastanud, et „seadusliku töötamise" tuvastamisel ei ole oluline, kas töötajale teatati juba vastuvõtva liikmesriigi territooriumile sisenemisloa andmisel, et tema riigis elamine ja töötamine on seotud teatud ajaliste ja sisuliste piirangutega. [16]

43. Ainuüksi asjaolu, et viibimine vastuvõtvas liikmesriigis on ette nähtud teatavaks ajavahemikuks, ei tähenda, et riigis elamise õigus ei ole stabiilne ega kindel.

44. Ebakindlaks olukorraks tööturul tuleb Euroopa Kohtu praktika kohaselt pigem pidada näiteks ajavahemikku, mille kestel töötaja võib pärast kaebuse esitamist elamisloa andmisest keeldumise peale – millel on peatav toime – jääda asjaomasesse liikmesriiki kuni kohtuvaidluse lõpuni ja seal töötada. [17]

45. *Au pair*'ide ja üliõpilaste olukord ei sarnane sellise olukorraga.

14 – Vt 20. septembri 1990. aasta otsus kohtuasjas C-192/89: Sevince (EKL 1990, lk I-3461, punkt 30); 6. juuni 1995. aasta otsus kohtuasjas C-434/93: Bozkurt (EKL 1995, lk I-1475, punkt 26) ja 16. detsembri 1992. aasta otsus kohtuasjas C-237/91: Kus (EKL 1992, lk I-6781, punktid 21 ja 22).

15 – Vt eespool 5. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Kurz, punkt 49.

16 – Vt 30. septembri 1997. aasta otsus kohtuasjas C-98/96: Ertanir (EKL 1997, lk I-5179, punkt 58).

17 – Vt eespool 14. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Sevince, punkt 31, ja eespool 14. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Kus, punkt 13, milles sedastati, et see eeldus ei ole täidetud isiku jäämisel vastuvõtvasse liikmesriiki elamisloa andmise menetluse ajaks.

C. *Tegutsemine seaduslikul tööturul*

46. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tähendab otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikes 1 kasutatud mõiste „seaduslik tööturg" seda, et töötamine on aset leidnud mõne liikmesriigi territooriumil või et töösuhe on selle territooriumiga tihedalt seotud. [18]

47. Küsitav on, kas *seaduslikul* tööturul tegutsemise nõudega kehtestatakse tingimused, mis ületavad seadusliku töötamise nõude. Euroopa Kohus andis kohtuotsuses Birden sellele küsimusele eitava vastuse. [19] Euroopa Kohus sedastas selles kohtuotsuses, et otsuse saksakeelses versioonis kasutatud mõisted *regulär* (õiguspärane) ja *ordnungsgemäß* (seaduslik) on sünonüümid.

48. Mõiste „seaduslik tööturg" hõlmab seega kõiki töötajaid, kes on täitnud vastuvõtva liikmesriigi õigus- ja haldusaktidest tulenevad nõuded ning kellel on seega õigus selles riigis oma kutsealal tegutseda. [20]

49. Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt ei või seadusliku tööturu mõistet seega tõlgendada nii, et sellega peetakse silmas tavalist tööturgu vastandina piiratud tööturule, millel on eriline sotsiaalne eesmärk. [21]

50. See, et tavaliselt kaasnevad *au pair*'ina ja üliõpilaste õpingute kõrval töötamisega erisused – sh eriline sotsiaalne eesmärk, kuna nad teevad seda (ka) keeleõppe ja õpingute rahastamise eesmärgil – ei muuda seega asjaolu, et nende tegevus toimub „seaduslikul tööturul" otsuse nr 1/80 artikli 6 tähenduses.

D. *Vahejäreldus*

51. Nii üliõpilased kui ka *au pair*'id vastavad seega *prima facie* otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 tingimustele.

18 – Vt 30. septembri 1997. aasta otsus kohtuasjas C-36/96: Günaydin (EKL 1997, lk I-5143, punkt 29); eespool 4. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Birden, punkt 33, ja eespool 16. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Ertanir, punkt 39.

19 – Vt eespool 4. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Birden, punkt 47 jj, milles viidatakse otsuse nr 1/80 erinevatele keeleversioonidele.

20 – Vt eespool 4. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Birden, punkt 51; 10. veebruari 2000. aasta otsus kohtuasjas C-340/97: Nazli (EKL 2000, lk I-957, punkt 31) ja 26. oktoobri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-4/05: Güzeli (EKL 2006, lk I-10279, punkt 32).

21 – Vt eespool 4. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Birden, punkt 51.

E. *Riiki sisenemise eesmärk*

52. Käsitletava juhtumi puhul esineb siiski üks erisus: menetluses osalevad liikmesriigid rõhutavad, et sissesõiduluba ei ole antud tööturul töötamiseks. Üliõpilastele anti sissesõiduluba õpingute sooritamiseks ja töötamine on ainult täiendav tegevus õpingute rahastamiseks. *Au pair*'idele anti sissesõiduluba keeleõppe ja kultuurivahetuse eesmärkidel.

53. Järgnevalt tuleb seega uurida, kuidas mõjutab vastuvõtvas liikmesriigis viibimise peamine eesmärk, mis toodi esile sellesse riiki sisenedes, töötaja mõiste tõlgendamist otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 tähenduses.

1. Üliõpilased

54. Menetluses osalevad liikmesriigid on seisukohal, et Türgi kodanikud, kellele anti luba siseneda riiki õppima asumiseks, ei kuulu otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kohaldamisalasse isegi siis, kui nad õppimise kõrval töötavad. Artikli 6 lõige 1 hõlmab ainult neid, kellele on antud luba siseneda riiki töötajana.

55. Madalmaade ja Saksamaa valitsused viitavad selles osas nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiivile 2004/114/EÜ kolmandate riikide kodanike riiki lubamise kohta õpingute, õpilasvahetuse, tasustamata praktika või vabatahtliku teenistuse eesmärgil.[22] Selle direktiivi artikli 17 lõike 1 alusel on liikmesriigid kohustatud lubama kolmandatest riikidest pärit üliõpilastel õppimise kõrval töötada vähemalt 10 tundi nädalas või vastav arv päevi või kuid aastas.

56. Direktiivi 2004/114 ülesehitusest tuleneb, et ühenduse seadusandja ei käsitle õppimise kõrval töötavaid üliõpilasi töötajatena, vaid siiski eranditult üliõpilastena, mistõttu ei saa üliõpilasi ka otsuse nr 1/80 raames pidada töötajateks.

57. Need argumendid ei ole siiski veenvad. Esiteks on direktiivi 2004/114 – mis pealegi ei ole Ühendkuningriigi suhtes

22 – ELT L 375, lk 12; edaspidi „direktiiv 2004/114".

siduv [23] – artikli 4 lõikes 1 sõnaselgelt sätestatud, et direktiiv ei piira kahepoolsete kokkulepete soodsamate sätete kohaldamist. Seetõttu ei saa kahele poolele siduva õigusnormi kitsendav tõlgendus mitte mingil juhul tuleneda sellest direktiivist. Teiseks on neil kahel õigusaktil erinev reguleerimisese. Kuna direktiiv 2004/114 kehtestab minimaalse ulatuse, milles üliõpilastele tuleb anda õigus õppimise kõrval töötada, ei saa sellest teha järeldust otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 tõlgendamise ja kohaldamise osas.

58. Direktiivi 2004/114 osas viitasid Saksamaa ja Madalmaade valitsused siiski ka sellele, et otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kohaldamine üliõpilastele, kes oma õpingute kõrval töötavad, võiks viia selleni, et direktiivist tuleneva kohustuse tõttu lubada üliõpilastel õppimise kõrval töötada oleks igal Türgi üliõpilasel võimalus kasutada otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikest 1 tulenevaid õigusi. Liikmesriigi otsus anda Türgi kodanikule luba siseneda riiki õppima asumiseks tooks tänu direktiivi artikli 17 lõikele 1 kaasa selle, et üliõpilane, kes on kasutanud otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikest 1 tulenevat üldist tähtaega ületavate õpingute vältel õigust töötada õppimise kõrval, saaks automaatselt alalise riigis elamise õiguse.

59. Liikmesriigid viitavad selles osas Euroopa Kohtu praktikale, mille kohaselt on liikmesriikidel õigus teha otsus kodaniku riigi territooriumile esmakordse sisenemise ja esmakordse tööle asumise kohta ja seega ka õigus teha otsus, kas Türgi kodanikule antakse võimalus saada seejärel otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikest 1 tulenevaid õigusi. [24]

60. Direktiiviga pandud kohustuse tõttu anda Türgi üliõpilastele õigus õppimise kõrval töötada ei saa liikmesriigid enam iseseisvalt otsustada üliõpilase *esmakordse* tööleasumise üle. Juhul kui selles osas lähtutakse otsuse artikli 6 lõike 1 kohaldatavusest, võib Türgi üliõpilane järelikult saada alalise riigis elamise õiguse majandustegevusega tegelemiseks, ilma et vastuvõtvale liikmesriigile jääks tavalist kaalutlusõigust riigis elamise õiguse pikendamise osas majandustegevuse ja edasise majandustegevuse eesmärgil. Liikmesriigid toovad sellega seoses esile seda, et ainus tööturupoliitika reguleerimisvahend Türgi üliõpilaste ja nende võimaluse osas siseneda tööturule otsuse artikli 6 alusel on regulatsiooni rangemaks muutmine ja vastavalt märgatavalt nende Türgi kodanike arvu vähendamine, kellele antakse sissesõiduluba õppima asumiseks.

23 – Vt direktiivi 2004/114 kahekümne viies põhjendus.

24 – Vt näiteks eespool 20. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Nazli, punkt 29; eespool 16. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Ertanir, punkt 23, ja eespool 14. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Kus, punkt 25.

61. Ka komisjon vastas kohtuistungil küsimusele otsuse nr 1/80 ja direktiivi 2004/114 koosmõjust tulenevate tagajärgede kohta. Kuigi komisjon viitas sellele, et 10 tunnise tegevuse puhul nädalas ei saa rääkida töötaja staatusest, siis ei saa sellise seisukohaga nõustuda, pidades silmas eelnevalt töötaja mõiste kohta väljendatut. Ka 10 tunnine töötamine nädalas kujutab endast tegelikku ja tulemuslikku tegevust, mis ei ole Euroopa Kohtu antud mõiste tähenduses niivõrd piiratud ulatusega, et seda saaks käsitleda nii vähetähtsana, et seda tuleks pidada üksnes kõrvalvõi lisategevuseks.

62. Küsimusele, kas otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kohase töötaja mõiste tõlgendamisel on oluline üliõpilaste riiki sisenemise eriline eesmärk ja asjaolu, et nende töötamine on lubatud ainult täiendava tegevusena õpingute rahastamiseks, tuleb pigem vastata otsuse mõttest ja eesmärgist lähtuva tõlgenduse alusel.

63. Põhimõtteliselt on Euroopa Kohus, nagu juba eespool märgitud, tõlgendanud töötaja mõistet otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 tähenduses, tõmmates paralleele EÜ artiklites 39 ja 40 tunnustatud põhimõtetega. Euroopa Kohus tugineb selles osas assotsiatsioonilepingu artiklile 12, mille kohaselt on lepingupooled kokku leppinud, et nad lähtuvad töötajate vaba liikumise järkjärgulisel sisseviimisel EMÜ asutamislepingu artiklitest 48, 49 ja 50 (nüüd EÜ artikkel 39 jj). [25]

64. Euroopa Kohus on EÜ artikli 39 osas sedastanud, et ühenduse õiguse seisukohast on otsustav tähtsus tehtava töö sisul, aga mitte tööle asumise põhjustel. [26]

65. Euroopa Kohus on siiski ka sedastanud, et EÜ artiklis 39 tunnustatud põhimõtteid saab otsusega nr 1/80 tagatud õigustele üle kanda ainult *niipalju kui võimalik*. [27] Seega on Euroopa Kohus juba silmas pidanud seda, et otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 tõlgendamisel tuleb arvestada otsuse mõtet ja eesmärki ning assotsiatsioonilepingu erilisi eesmärke. [28]

25 – Euroopa Kohus viitab selles osas ka 23. novembril 1970 allkirjastatud ja nõukogu 19. detsembri 1972. aasta määrusega (EMÜ) nr 2760/72 (EÜT L 293, lk 1, ELT eriväljaanne 11/11, lk 41) heaks kiidetud ja assotsiatsioonilepingule lisatud lisaprotokolli artiklile 36.

26 – Vt eespool 6. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Levin, punkt 21.

27 – Vt eespool 5. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Kurz, punkt 30; eespool 20. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Nazli, punkt 55; eespool 14. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Bozkurt, punkt 20, ja 23. jaanuari 1997. aasta otsus kohtuasjas C-171/95: Tetik (EKL 1997, lk I-329, punkt 20).

28 – Assotsiatsioonilepingu ja EÜ artikli 39 eesmärkide selge eristamise kohta vt kohtujurist L. A. Geelhoedi 12. septembri 2006. aasta ettepanek kohtuasjas C-16/05: Tum & Dari (EKL 2007, lk I-7415).

66. Euroopa Kohus on korduvalt sedastanud esiteks seda, et otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikes 1 kehtestatud tööga seotud õiguste ja vastavalt riigi territooriumil elamise õiguse eesmärgiks on huvitatud isikute olukorra järkjärguline kindlustamine vastuvõtvas liikmesriigis.[29]

67. Otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 eesmärk on seega anda võõrtöötajale, kes üha enam integreerub vastuvõtva liikmesriigi tööturul, järk-järgult vastava ulatusega õigused riigis viibida. Artikli 6 lõikes 1 sätestatud töötamise ja riigis viibimise õigused tekitavad seega liikmesriikide tööturul tegutsevatel Türgi kodanikel õiguspäraseid ootusi. Mida suurem on nende integreerumine tööturul, seda suurem on nende vajadus teha kindlaid tulevikuplaane ja kaitsta oma õiguspäraseid ootusi oma seisundi kindlustamise suhtes ning seda suuremad on ka õigused, mida artikli 6 lõige 1 neile annab.

68. Sarnaseid huve ja kaitsevajadust ei ole aga üliõpilasel, kes on tulnud liikmesriiki õppima ja selle kõrval töötab. Seda seetõttu, et tema riiki sisenemise eesmärgiks on õpingud. Seega ei ole üliõpilasel samaväärset vajadust õiguspärase ootuse kaitse, kindlate tulevikuplaanide tegemise ega oma seisundi kindlustamise järele vastuvõtvas liikmesriigis.

69. Otsuse artikli 6 teleoloogilise tõlgendamise korral tuleb samuti arvestada assotsiatsioonilepingu mõtte ja eesmärgiga. Kinnitust ei või saada artikli 6 sõnastusest lähtuv tõlgendus, mis on vastuolus assotsiatsioonilepingu eesmärkidega.

70. Assotsiatsioonilepingu artikli 2 lõike 1 kohaselt on „käesoleva lepingu eesmärgiks aidata kaasa jätkuvale ja tasakaalustatud kaubandus- ja majandussidemete tugevnemisele poolte vahel, samas täiel määral arvesse võttes vajadust kindlustada Türgi majanduse kiirendatud areng ning parandada Türgi rahva tööhõivet ja elutingimusi.”

71. Tundub, et selle eesmärgi saavutamiseks on mitmes mõttes kahjulik, kui üliõpilased, kes õppimise kõrval töötavad, kuuluksid otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kohaldamisalasse, mille tagajärjeks oleks see, et kui nad on oma õpingute vältel artikli 6 lõike 1

29 – Vt näiteks 10. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-230/03: Sedef (EKL 2006, lk I-157, punkt 34) ja eespool 27. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Tetik, punkt 21.

tingimustest lähtudes töötanud, omandavad nad artikli 6 lõike 1 kolmanda taande alusel pärast nelja aastat seaduslikku töötamist selles liikmesriigis õiguse saada tööd vabalt valitud palgalisel töökohal.

72. Liikmesriikides Türgi üliõpilastele õppima asumiseks elamisloa andmise seisukohalt eisneb peamine raskuspunkt „Türgi majanduse kiirendatud arengu ning Türgi rahva tööhõive ja elutingimuste parandamise" edendamises, eeskätt noorte Türgi haritlaste koolitamises, kes pärast oma õpingute lõpetamist panustavad omandatud teadmised ja oskused kodumaal majandusse, teadusse ja haridusse ja nii need Türgi ühiskonnale edasi annavad.

73. Assotsiatsioonilepingu poolte ühiselt taotletavate eesmärkidega oleks vastuolus, kui otsuse artikli 6 tõlgendamise aluseks oleks nimetatud õigusnormi selline käsitlus, mille kohaselt võimaldatakse üliõpilastele, kes töötavad õppimise kõrval oma õpingute rahastamiseks, neile igati huvipakkuv ja väheste piirangutega õigus jääda vastuvõtvasse liikmesriiki. Võib karta, et asjaomase õigusnormi sellise tõlgenduse korral kasutaksid paljud Türgi üliõpilased – selle asemel et pöörduda tagasi päritoluriiki ja kasutada seal omandatud haridust – võimalust jääda vastuvõtvasse liikmesriiki, et seal töötada. Sellega kahjustataks assotsiatsioonilepingu eesmärki kiirendada Türgi majanduse arengut ning parandada Türgi rahva tööhõivet ja elutingimusi.

74. Seega ei ole töötaja mõistet võimalik tõlgendada nii, et EÜ artiklist 39 ja otsuse nr 1/80 artiklist 6 tulenevad mõisted täielikult kattuksid. Türgi kodanikud, kes tulevad liikmesriiki õppima ja kellel lubatakse selle kõrval õpingute rahastamiseks töötada, ei kuulu otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kohaldamisalasse ka juhul, kui nende töötamine kõrvaltegevusena vastab kõigile EÜ artikliga 39 töötajale seatud tingimustele, kui seda vaadelda isoleeritult.

75. Samuti toob selline tõlgendusjäreldus laiemalt vaadeldes kaasa soodsaid tagajärgi nii asjaomaste Türgi üliõpilaste jaoks kui ka assotsiatsioonilepinguga ettenähtud eesmärkide seisukohalt. Kuna üliõpilaste arvu võimalik piiramine ei ole tööturu poliitika eesmärkide saavutamiseks vajalik, avaneb nii suuremale arvule Türgi üliõpilastele võimalus õppida liikmesriikides. Võimalusega õpingute

kõrval rohkem töötada ja seega võimalusega rahastada ise oma õpinguid vastuvõtvas liikmesriigis tagatakse see, et liikmesriiki saavad õppima asuda mitte ainult jõukatest peredest pärit üliõpilased.

76. Esitatud tõlgendus ei ole vastuolus Euroopa Kohtu praktikaga, mille kohaselt ei ole otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 raames olulised liikmesriikide määratud ajalised piirangud ega töötajate riiki sisenemisel tehtud avaldused, mille kohaselt nad lahkuvad riigist teatud aja pärast. Jagan Euroopa Kohtu seisukohta, et artikli 6 kohaldamisala peaks jääma liikmesriikide otsustada, kui nimetatud piirangud või avaldused võivad mõjutada artikli 6 kohaldamist. Käsitletav olukord on siiski teistsugune: Madalmaade valitsus väitis õigesti, et üliõpilaste riigis elamise õigus on *per definitionem* õppeajaga piiratud ning et selle tähtaeg ei ole seega kuidagi seotud artiklis 6 esitatud ajaliste raamidega.

77. Siin esitatud tõlgendusjäreldusega ei ole vastuolus ka Euroopa Kohtu otsused, milles on sedastatud seoses teatud juhtumitega, et liikmesriigid ei või keelduda töö- ja elamislubade pikendamisest põhjendusel, et riiki sisenemine ja seal elamine toimus teistel põhjustel kui tasu eest töötamine.[30] Euroopa Kohtu seisukohad viidatud teistsugustes kohtuasjades ei ole vastuolus üldise põhimõttega, et esialgselt antud sissesõiduja elamisloa eesmärk tuleb alati jätta tähelepanuta. Vastupidi, Euroopa Kohus on oma praktikas, mille kohaselt tuleb EÜ artiklist 39 tulenevad põhimõtted üle kanda *niipalju kui võimalik*, väljendanud otseselt, et skemaatilise üldistuse asemel tuleb lähtuda igast konkreetsest olukorrast.

78. Ühes teises lahendatud kohtuasjas oli näiteks tegemist Türgi päritolu töötajaga, kellele oli antud liikmesriigi sissesõidu- ja elamisluba selleks, et omandada seal kogemusi oma Türgi tööandja emaettevõttes.[31] Erinevalt käesolevast juhtumist, kus riiki sisenemine toimus õppima asumiseks, sisenes sel juhul töötaja riiki just tööpakkumise vastuvõtmiseks, mistõttu oli vaja lahendada ainult küsimus, milline tähendus on vastuvõetud tööpakkumise põhjusel. Sellest kohtuotsusest ei saa teha järeldusi käsitletava juhtumi kohta, kuna Euroopa Kohus ei omistanud eelnevalt vastuvõetud tööpakkumise põhjusele mingit tähtsust.

30 – Vt eespool 18. joonealuses märkuses viidatud 30. septembril 1997. aastal tehtud kohtuotsuse Günaydin punkt 52; eespool 14. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsuse Kus punkt 52 ja eespool 5. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsuse Kurz punkt 56.

31 – Vt eespool 18. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Günaydin.

79. Teisel juhul anti Türgi kodanikule sissesõiduluba abiellumiseks, pärast abielulahutust taotles ta elamis- ja tööloa pikendamist.[32] Kuigi Euroopa Kohus sedastas sel juhul, et pikendamisest ei või keelduda põhjusel, et riiki sisenemine toimus muul põhjusel kui tasu eest töötamine, ei saa sellest kohtuotsusest tuletada järeldust käesoleva juhtumi jaoks. Riiki sisenemine abiellumiseks ei ole samastatav riiki sisenemisega õppima asumiseks, kuna riiki abiellumiseks sisenemise puhul ei ole juba *per definitionem* tegemist ajaliselt piiratud riigis viibimisega, vaid tegemist on pigem riigis püsiva elamisega ja sel juhul ka kaitset vääriva õiguspärase ootusega. Abiellumiseks riiki sisenemine ei ole seega samaväärne õppimise eesmärgil riiki sisenemisega ning samaväärne kohtlemine artikli 6 osas ei ole sel juhul vajalik.

80. Lõpuks anti kohtuasjas Kurz sissesõiduluba torulukksepaks õppimiseks.[33] See juhtum tundub ainult esmapilgul sarnane riiki sisenemisega õppima asumiseks, kuna ka siin on tegemist riiki sisenemisega hariduse omandamiseks. Otsustav erinevus nende kahe koolitusvormi vahel, mis õigustab ka seda, et esialgsetele riiki sisenemise eesmärkidele ei omistata elamisloa pikendamisel samasugust tähtsust nagu otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 tõlgendamisel, seisneb siiski selles, et ametialane koolitus on eriti sarnane majandustegevusega tegelemisega – eriti tehtava praktilise töö laiaulatuslikkuse ja koolitussuhte korralduse tõttu tundub ametialane koolitus endast kujutavat ühte töötamise etappi ning lõpptulemusena on riiki sisenemine ametialase koolituse eesmärgil riiki sisenemine töötamise eesmärgil. Ka see juhtum ei ole seega artikli 6 kohaldatavuse seisukohalt samaväärne riiki sisenemisega õppima asumiseks.

81. Teistsugust järeldust ei saa teha ka Euroopa Kohtu otsusest kohtuasjas Eroglu[34], mille esemeks oli otsuse nr 1/80 artikli 7 lõikes 2 sätestatud riigis elamise õigus. Artikli 7 lõige 2 annab Türgi päritolu töötajate lastele pärast vastuvõtvas riigis kutsehariduse omandamist õiguse selles liikmesriigis vastu võtta kõik tööpakkumised sõltumata selles liikmesriigis elamise kestusest – tingimusel, et üks vanematest on seal seaduslikult töötanud vähemalt kolm aastat. Kui Euroopa Kohus sõnaselgelt väljendas, et selle otsusega tagatud õiguste kasutamise seisukohalt ei ole oluline, millistel põhjustel anti asjaomastele isikutele sissesõidu- ja elamisluba, järgis Euroopa Kohus artikli 7 lõikega 2 või täpsemalt assotsiatsioonilepinguga seatud eesmärki, nimelt turvalisuse, usaldusväärsuse ja vastuvõtvas liikmesriigis töötavate Türgi päritolu töötajate perekonnaelu stabiilsuse eesmärke. Artikli 7 lõige 2 hõlmab seega erijuhtumit – Türgi päritolu töötajate lapsi, kes on omandanud vastuvõtvas riigis kutsehariduse. Selles osas ei sobi siin nimetatud eesmärkidega kokku lubada riigis edasi

32 – Vt eespool 14. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Kus.

33 – Vt eespool 5. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Kurz.

34 – 5. oktoobri 1994. aasta otsus kohtuasjas C-355/93: Eroglu (EKL 1994, lk I-5113).

viibida ainult neil, kellele anti esialgne sisenemisluba perekondade taasühinemiseks ning jätta luba andmata neile, kellele see anti õppima asumiseks. Samasugust olukorda, mille puhul riiki sisenemise eesmärk ei ole oluline, ei esine siiski artikli 6 lõikes 1 käsitletavatel üldjuhtudel. Euroopa Kohtu artikli 7 lõiget 2 käsitlev praktika ei ole seega artikli 6 lõike 1 puhul riiki sisenemise eesmärgi arvessevõtmisega vastuolus.

leida põhjust, miks tuleks assotsiatsioonilepingu mõtte ja eesmärgi järgimiseks kalduda kõrvale EÜ artiklist 39 tulenevast töötaja mõistest. *Au pair*'ina tööle asumine on pigem majandustegevusega tegelema asumine. Nagu eelpool juba märgitud, on Euroopa Kohus kohtuasjades Kurz ja Günaydin tehtud kohtuotsuses sedastanud koolitussuhte ja välismaal emaettevõttes töökogemuste omandamise kohta, et majandustegevusega tegelema asumise täpsed põhjused ei avalda mingit mõju töötajaks liigitamisele artikli 6 alusel. See, et *au pair*'ina riigis viibides kogutakse ka kultuurilisi kogemusi ja täiendatakse keeleoskust, ei saa seega ka mõjutada töötajaks liigitamist.

2. *Au pair*'id

82. Viimaks tuleb vastata küsimusele, kas ka riiki sisenemise puhul, et asuda seal tööle kui *au pair*, kes – nagu eespool osutatud – vastab sageli EÜ artiklist 39 tulenevatele töötaja mõiste tunnustele, tuleb otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikest 1 tulenevat töötaja mõistet teleoloogilise tõlgendamise raames kitsendavalt käsitada.

83. Siinkohal ei ole siiski – erinevalt riiki sisenemisest õppima asumiseks – võimalik

84. Ei ole ka vaja peljata, et kui eelpool esitatud otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikest 1 tuleneva liigitamise tõttu piiravad liikmesriigid *au pair*'i töösuhet ajaliselt maksimaalselt ühe aastaga, mõjutaks see halvasti assotsiatsioonilepinguga seatud kultuurivahetuse eesmärke. Juba *au pair*'ina töötamise põhikontseptsiooni tõttu saavutatakse *au pair*'ina riigis viibimise eesmärgid tavaliselt ühe aastaga.

F. *Vahejäreldus*

85. Türgi kodanik, kes on riiki sisenenud õppima asumiseks ja selle kõrval oma õpingute rahastamiseks töötab, ei kuulu otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kohaldamisalasse. Riiki sisenemine, et asuda tööle kui *au pair*, on hõlmatud artikli 6 lõikega 1.

VI. Ettepanek

86. Tuginedes eelnevale, teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Court of Appeali esitatud küsimustele järgmiselt:

1. Türgi kodanik, kellele on antud liikmesriigi sissesõiduluba, et asuda selles riigis tööle kui *au pair*, tegutseb seaduslikul tööturul ja kuulub otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kohaldamisalasse, kui ta osutab tegelikult ja tulemuslikult teisele isikule tema juhtimise all teenuseid, mille eest ta saab tasu.

2. Türgi kodanik, kellele on antud liikmesriigi sissesõiduluba, et asuda selles riigis õppima, ja kes õpingute kõrval töötab, ei kuulu otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kohaldamisalasse.